

РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗАКАРПАТТЯ

Г. В. Спаський,
к. е. н., доцент,

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

У роботі розглянуто регіональні аспекти інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств Закарпаття за останні п'ять років.

ВСТУП

Нині сільське господарство регіону потребує значних інвестиційних надходжень. Майже повна зупинка інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств, що мала місце упродовж 1991—2000 рр., призвела до руйнівних процесів у продуктивних силах галузі, погіршення

стану земельних ресурсів, зниження ефективності сільськогосподарського виробництва, погіршення рівня якості життя сільського населення. Поліпшення ситуації, що склалася, можливе за умови лише відновлення аграрного інвестиційного процесу.

нинішній рівень його інвестиційного забезпечення задовольняє потреби галузі на 8—10 %¹.
Нинішні обсяги інвестицій ще далекі від задоволення потреб галузі. В сільському господарстві разом із вартістю землі зосереджено понад 40% капіталу держави, тоді як

Таблиця 2. Динаміка капітальних інвестицій в сільське господарство окремих районів Закарпатської області (млн грн.)

Район	Усього, млн грн.	2004		2005		2006	
		в т.ч. на 100 га с.г. угідь, тис. грн.	Усього, млн грн.	в т.ч. на 100 га с.г. угідь, тис. грн.	Усього, млн грн.	в т.ч. на 100 га с.г. угідь, тис. грн.	
Ужгородський	1,28	2,70	2,06	4,35	3,14	6,64	
Мукачівський	0,4	0,73	1,02	1,87	1,48	2,72	
Берегівський	0,14	0,32	0,48	1,12	0,55	1,28	
Виноградівський	0,32	0,71	0,78	1,73	1,08	2,40	
Іршавський	0,39	1,14	0,84	2,46	1,08	3,17	
Тячівський	0,29	0,72	1,03	2,55	1,39	3,45	
Хустський	0,23	0,65	0,73	2,07	1,16	3,29	

* Джерело: Статистичний щорічник Закарпаття за 2006 р. Особисті розрахунки.

стану земельних ресурсів, зниження ефективності сільськогосподарського виробництва, погіршення рівня якості життя сільського населення. Поліпшення ситуації, що склалася, можливе за умови лише відновлення аграрного інвестиційного процесу.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ІЗ ДАНОЇ ПРОБЛЕМИ

Розв'язання проблеми економічного регулювання інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств привертає увагу багатьох вітчизняних науковців, аграр-

них: П.І. Гайдуцького, О.В. Гаврилюка, О.В. Кристального, М.І. Кісіля, І.І. Лукінова, П.Т. Саблука, Г.М. Підлісецького та ін.

На основі нормативно-правових документів, прийнятих на державному рівні, Закарпатською обласною владою було розроблено і прийнято "Програму сприяння залученню інвестицій в економіку Закарпатської області на 2006—2010 рр". Основними моментами цієї програми є система заходів, розроблених з урахуванням міжнародних і внутрішніх умов залучення інвестицій.

Виконання розробленої стратегії

сприятиме поліпшенню інвестиційного клімату, інвестиційної привабливості області, реалізації інвестиційних проектів та діяльності інвесторів.

Нині основними перешкодами для залучення інвестицій в аграрний сектор Закарпаття є: нечітка правова система; низький рівень доходів громадян; труднощі в спілкуванні зі змінами урядом та приватизаційними органами; відсутність матеріальної інфраструктури. Головними механізмами врегулювання наявної галузевої кризи є створення: прозорої податкової системи, адекватного цінового механізму, адресних дотацій та аграрно-орієнтованої кредитної політики.

На думку М.І. Кісіля, для поліпшення ситуації, яка склалася в сільському господарстві, необхідно здійснювати непряму державну підтримку інвестиційної діяльності даної сфери економіки, зокрема шляхом пільгового оподаткування інвестиційної діяльності, реформування амортизаційної політики в напрямі широкого застосування гнучких методів нарахування амортизації та забезпечення прискореного оновлення основного капіталу².

РЕЗУЛЬТАТИ

Залучені в регіон інвестиції формують позитивний інвестиційний імідж.

Із 2335,0 млн грн., виділених в Закарпатську область, у галузь сільськогосподарства у 2006 році було спрямовано 18,2 млн грн., що становить 1,03% від загального обсягу інвестицій області. Сільське господарство — найменш приваблива галузь для інвесторів, однак у обсязі інвестицій Закарпаття в 2006 році порівняно з 2003 роком бачимо суттєве їх збільшення, а саме — на 15,0 млн грн.

Важливо відмітити, що одним із недоліків у сучасному процесі інвестування сільськогосподарського виробництва є значна диспропорція в структурі капітальних вкладень — більша їх частина припадає на галузь рослинництва. Низька активність інвестицій у тваринництво пояснюється несприятливими ринковими умовами виробництва даної галузі.

Приріст прямих іноземних інвестицій в сільське господарство за 2006 рік по країні становив 74,6 млн дол. США, тобто він зріс на 33,3%. За п'ять років по Закарпатській області обсяг прямих іноземних інвестицій в сільське господарство зріс в 4 рази, або на 4,8 млн дол. США, і становить 6,4 млн дол., а по Україні — в 2,7 рази, або на 190,1 млн дол. США, і становить 298,6 млн дол. США. У 2006 році питома вага прямих іноземних інвестицій в галузь сільськогосподарства Закарпаття становить 15,7% від загального обсягу по країні в цілому (табл. 1).

Суттєвого прискорення інвесту-

¹ Саблук П.Т. Аграрна реформа в Україні / П.І. Гайдуцький, П.Т. Саблук, Ю.О. Луценко та ін.; За ред. П.І. Гайдуцького. — К.: ННЦ ІАЕ, 2005. — С. 306.

² Кісіль М.І. Інвестиційна та інноваційна складові доктрини аграрної політики України // Економіка АПК. — 2003. — № 7. — С. 82.

Таблиця 1. Прямі іноземні інвестиції у сільське господарство (на кінець року)

Показник	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.	2006 р.
Україна					
Прямі іноземні інвестиції, млн дол. США	180,5	199,7	219,9	224,0	298,6
Приріст за рік, млн дол. США	-	91,2	20,2	4,1	74,6
Темпи приросту, %	-	84,0	10,1	1,9	33,3
Закарпаття					
Прямі іноземні інвестиції, млн дол. США	3,2	4,0	4,6	4,9	6,4
Приріст за рік, млн дол. США	1,6	0,8	0,6	0,3	1,5
Темпи приросту прямих іноземних інвестицій, %	200,0	25,0	15,0	4,3	33,3

* Джерело: Статистичний щорічник України за 2006 р.; Статистичний щорічник Закарпаття за 2006 р.

Таблиця 3. Динаміка інвестицій в основний капітал сільськогосподарських підприємств Закарпатської області, млн грн.

	2002 р.	2003 р.	2004 р.	2005 р.	2006 р.
Сільськогосподарські підприємства	2,8	4,9	7,3	11,2	17,1
Аграрний сектор, всього	3,2	5,2	7,8	13,1	18,2

* Джерело: Статистичний щорічник Закарпаття за 2006 р. Особисті розрахунки

вання в основний капітал набуло з реформуванням колективних сільськогосподарських підприємств. Так, у 2006 році обсяги інвестицій у сільське господарство Закарпаття досягли свого піку і становили 24,2 млн грн. Кількість підприємств з інвестиціями у сільському господарстві поки що залишається незначною і становить 10,3 % від загальної їх кількості.

Найбільш привабливими районами Закарпатської області щодо залучення інвестицій у основний капітал сільського господарства є Ужгородський, Тячівський, Хустський та Іршавський райони (табл. 2).

Зокрема, в сільське господарство Ужгородщини в 2006 році надійшло інвестицій на суму 3,14 млн грн., з яких на 100 га сільськогосподарських угідь припадає 6,64 млн грн. Обсяг інвестицій в сільське господарство Ужгородського району в 2006 році збільшився проти 2004 року майже на 1,1 млн грн., тобто більше, ніж на 50 %. З найпривабливіших для інвесторів районів Закарпатської області найменше інвестицій надійшло в

сільське господарство Берегівського району — у 2006 році — 0,55 млн грн., 1,28 тис. грн. на 100 га с/г угідь. Порівняно з 2004 роком відбулося збільшення на 0,23 млн грн.

З кожним роком спостерігається збільшення інвестицій у сільськогосподарські підприємства Закарпатської області (табл. 3).

Так, у 2006 році капітальні вкладення становили майже 18,2 млн грн., що на 15,0 млн грн., або в 5,7 рази більше показника 2002 року. В результаті цього збільшився прибуток у сільськогосподарських підприємствах Закарпатської області. Якщо в 2003 році було одержано 334,3 тис. грн. чистого прибутку, то в 2006 році цей показник зріс до 9405,0 тис. грн., що 28,1 рази більше, ніж у 2003 році.

ВИСНОВКИ

Одним із критеріїв, що засвідчує поживлення економічних процесів у регіоні, є активізація інвестиційної діяльності. Останніми роками інвестиційна діяльність сільськогосподарських підприємств Закарпат-

тя значно поліпшилась, що позитивно позначилося на загальних показниках сільгоспідприємств регіону. Рациональне використання інвестицій збільшує ефективність виробництва підприємств. Водночас кожне з них повинно шукати шляхи щодо залучення як зовнішніх, так і внутрішніх інвестицій для налагодження своєї діяльності, а також вміти їх ефективно і рационально використовувати.

Література:

1. Саблук П.Т. Аграрна реформа в Україні / П.І. Гайдуцький, П.Т. Каблук, Ю.О. Луценко та ін.; За ред. П.І. Гайдуцького. — К.: ННЦ ІАЕ, 2005. — С. 306.

2. Кісіль М.І. Інвестиційна та інноваційна складові доктрини аграрної політики України // Економіка АПК. — 2003. — № 7. — С. 82.

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

АГРОСВІТ

ЖУРНАЛ ВИХОДИТЬ 24 РАЗИ НА РІК

Через редакцію передплата проводиться з будь-якого місяця!

Передплатний ІНДЕКС: 21847

Свідоцтво КВ № 12177-1061 ПР від 11. 01. 2007 року

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з

ЕКОНОМІКИ

ЗАСНОВНИКИ:

- Рада по вивченню продуктивних сил України
- Національної академії наук України,
- ТОВ "ДКС Центр"

вул. Ливарська, 5, оф. 408
(044) 537 14 33, 223 26 28
e-mail: dks@kiev.rel.com

ПЕРЕДПЛАТА 2009

ВИДАННЯ МОЖНА ПЕРЕДПЛАТИТИ З БУДЬ-ЯКОГО МІСЯЦЯ!

— ЧЕРЕЗ РЕДАКЦІЮ (ТЕЛ. 467-65-28);

— ЧЕРЕЗ ДП "ПРЕСА"

— ЧЕРЕЗ ПЕРЕДПЛАТНІ АГЕНТСТВА: "САММІТ", "ІДЕЯ", "БЛІЦ ІНФОРМ", "KSS", "МЕРКУРІЙ", "ПРЕСЦЕНТР", "ВСЕУКРАЇНСЬКА ПЕРЕДПЛАТНА АГЕНЦІЯ", "ФЛОРА", "ПЕРІОДИКА", "КОБЗАР", "ДІАДА", "ДОНБАС ДЕ-ЮРЕ", "ДІЛОВА ПРЕСА", "ФАКТОР"